Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (czwarta izba)

z dnia 14 lutego 2012 r.*

Pomoc państwa — Pomoc na restrukturyzację dla producenta dużych urządzeń gospodarstwa domowego zgłoszona przez Republikę Francuską — Decyzja uznająca pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem pod pewnymi warunkami — Oczywiste błędy w ocenie — Wytyczne dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw

W sprawach połączonych T-115/09 i T-116/09

Electrolux AB, z siedzibą w Sztokholmie (Szwecja), reprezentowany przez adwokatów F. Wijckmansa oraz H. Bureza,

strona skarżąca w sprawie T-115/09,

Whirlpool Europe BV, z siedzibą w Bredzie (Niderlandy), reprezentowana początkowo przez adwokatów F. Tuytschaevera oraz B. Bellena, a następnie przez adwokatów H. Bureza oraz F. Wijckmansa,

strona skarżąca w sprawie T-116/09,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez L. Flynna oraz C. Giolita, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez:

Republikę Francuską, reprezentowaną początkowo przez G. de Bergues'a oraz A.L. Vendrolini, a następnie przez G. de Bergues'a oraz J. Gstaltera, działających w charakterze pełnomocników,

i

Fagor France SA, z siedzibą w Rueil-Malmaison (Francja), reprezentowaną przez adwokatów J. Derenne'a oraz A. Müller-Rappard,

interwenienci,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2009/485/WE z dnia 21 października 2008 r. w sprawie pomocy państwa C 44/07 (ex N 460/07), której Francja zamierza udzielić na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt (Dz.U. 2009, L 160, s. 11),

* Język postępowania: angielski.

SĄD (czwarta izba),

w składzie: I. Pelikánová, prezes, K. Jürimäe (sprawozdawca) i M. van der Woude, sędziowie,

sekretarz: V. Nagy, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 29 czerwca 2011 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

1 Skarżąca w sprawie T-115/09, Electrolux AB, i skarżąca w sprawie T-116/09, Whirlpool Europe BV (zwana dalej „Whirlpoolem"), prowadzą działalność w sektorze produkcji i wprowadzania do obrotu dużych urządzeń gospodarstwa domowego. Electrolux i Whirlpool (zwani dalej łącznie „skarżącymi") są konkurentami Fagor France SA (zwanej dalej „FagorBrandt").

2 W dniu 21 października 2008 r. Komisja Wspólnot Europejskich wydała decyzję 2009/485/WE w sprawie pomocy państwa C 44/07 (ex N 460/07), której Francja zamierza[ła] udzielić na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt (Dz.U. 2009, L 160, s. 11, zwaną dalej „zaskarżoną decyzją").

3 Zaskarżona decyzja jest podzielona na siedem części. W pierwszej części zatytułowanej „Procedura" Komisja przypomina najpierw, że w dniu 6 sierpnia 2007 r. Republika Francuska zgłosiła jej pomoc na rzecz FagorBrandt (zwaną dalej „sporną pomocą"). Komisja wskazuje następnie, że w dniu 10 października 2007 r. poinformowała Republikę Francuską o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE. Decyzja o wszczęciu postępowania (zwana dalej „decyzją o wszczęciu postępowania") została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (Dz.U. 2007, C 275, s. 18), zaś zainteresowane strony zostały wezwane do przedstawienia uwag w przedmiocie spornej pomocy. Poza uwagami FagorBrandt Komisja otrzymała uwagi od dwóch konkurentów tej spółki: jednym z nich był Electrolux, a drugim przedsiębiorstwo, które życzyło sobie pozostać anonimowe (zwane dalej „drugim podmiotem składającym skargę do Komisji") (motywy 1–5 zaskarżonej decyzji).

4 W drugiej części zaskarżonej decyzji zatytułowanej „Opis" Komisja stwierdza między innymi, że sporna pomoc jest pomocą na restrukturyzację w wysokości 31 mln EUR, która zostanie przyznana przez francuskie ministerstwo gospodarki, finansów i zatrudnienia. Podnosi także, że FagorBrandt należy pośrednio do spółdzielni prawa hiszpańskiego Fagor Electrodomésticos S. Coop. (zwanej dalej „Fagor"), która z kolei wchodzi w skład zrzeszenia spółdzielni Mondragón Corporación Cooperativa. Zdaniem Komisji obroty FagorBrandt w 2007 r. wyniosły 903 mln EUR i spółka ta jest obecna w trzech głównych rodzinach produktów sektora dużych urządzeń gospodarstwa domowego, to jest urządzeń do prania i zmywania, do chłodzenia oraz do gotowania (motywy 6–9 zaskarżonej decyzji).

5 W trzeciej części zaskarżonej decyzji zatytułowanej „Powody wszczęcia postępowania" Komisja wylicza pięć powodów, które skłoniły ją do wydania decyzji o wszczęciu postępowania. Po pierwsze, uważała, że mogło zachodzić ryzyko obejścia zakazu udzielania pomocy na restrukturyzację nowo utworzonym przedsiębiorstwom przewidzianego w pkt 12 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. 2004, C 244, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi"), zważywszy, że FagorBrandt została utworzona w styczniu 2002 r. Po drugie, istniało ryzyko obejścia obowiązku zwrotu pomocy przyznanej FagorBrandt w ramach zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych, z którego korzystała ona na podstawie art. 44f code général des impôts (francuskiego powszechnego kodeksu podatkowego, zwanej dalej „pomocą

44f") i której odzyskanie Komisja nakazała w decyzji 2004/343/WE z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie systemu pomocy wprowadzonego w życie przez Francję dotyczącego przejmowania zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. 2004, L 108, s. 38). Po trzecie, Komisja wyraziła wątpliwości co do długoterminowej zdolności FagorBrandt do utrzymania się na rynku. W tym względzie chciała ona, po pierwsze, uzyskać dokładniejsze informacje na temat prognozy wzrostu o 20% obrotów FagorBrandt w 2007 r. w stosunku do 2006 r. Po drugie, Komisja zażądała od FagorBrandt wyjaśnienia, w jaki sposób zamierzała ona zwrócić pomoc niezgodną ze wspólnym rynkiem otrzymaną przez jej włoską spółkę zależną FagorBrandt Italia (zwaną dalej „włoską pomocą niezgodną ze wspólnym rynkiem"). Po czwarte, Komisja miała również wątpliwości co do wystarczającego charakteru środków wyrównawczych wprowadzonych w ramach planu restrukturyzacji. Po piąte, Komisja wyraziła wątpliwości co do tego, czy wkład własny FagorBrandt mógł spełnić warunki przewidziane w pkt 43 i 44 wytycznych. Z jednej strony, uściśla ona w tym względzie, że władze francuskie nie włączyły zwrotu pomocy 44f do kosztów restrukturyzacji. Z drugiej strony, władze francuskie nie wyjaśniły pochodzenia niektórych kwot zaliczonych do udziału własnego FagorBrandt (motywy 11–16 zaskarżonej decyzji).

6 W częściach czwartej i piątej zaskarżonej decyzji zatytułowanych odpowiednio „Uwagi zainteresowanych stron" i „Uwagi Francji" z jednej strony Komisja wymienia powody, dla których Electrolux i drugi podmiot składający skargę do Komisji uważają, że warunki ustanowione w wytycznych nie są spełnione w niniejszym przypadku, w szczególności z tego względu, że sporna pomoc zakłóca konkurencję, nie jest ograniczona do niezbędnego minimum i służy obejściu obowiązku zwrotu wcześniejszej pomocy, którą Komisja uznała za niezgodną z prawem. Z drugiej strony, Komisja wskazuje, że Republika Francuska i FagorBrandt utrzymywały, iż spółka ta spełniała wszystkie warunki ustanowione w wytycznych, aby móc skorzystać ze spornej pomocy (motywy 17–33 zaskarżonej decyzji).

7 W szóstej części zaskarżonej decyzji zatytułowanej „Ocena pomocy", po pierwsze, Komisja stwierdza, że żadna ze stron nie kwestionowała tego, że sporna pomoc stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE (motyw 34 zaskarżonej decyzji).

8 Po drugie, Komisja uważa, że sporna pomoc może być oceniana wyłącznie w świetle wytycznych, czego nie zakwestionowały ani Republika Francuska, ani uczestnicy postępowania administracyjnego (motywy 35, 36 zaskarżonej decyzji).

9 Po trzecie, Komisja przeprowadza badanie kwalifikowalności FagorBrandt do objęcia pomocą na restrukturyzację w świetle postanowień wytycznych. W tych ramach, z jednej strony, uważa, że FagorBrandt spełnia warunki przewidziane w pkt 11 i 13 wytycznych, ponieważ jej trudności finansowe stały się zbyt poważne, by mogły zostać sfinansowane przez Fagor. Z drugiej strony, z analizy finansowej FagorBrandt, która została sporządzona w styczniu 2002 r., wynika, że nie może być ona uznawana za zagrożone przedsiębiorstwo w ciągu trzech pierwszych lat istnienia (motywy 37–43 zaskarżonej decyzji).

10 Po czwarte, z jednej strony, Komisja wskazuje, że trudności finansowe FagorBrandt nie wynikają głównie ze zwrotu pomocy 44f, a zatem przedsiębiorstwo to kwalifikuje się do otrzymania pomocy na restrukturyzację. Z drugiej strony, zauważa, że zgodnie z wyrokiem Trybunału z dnia 15 maja 1997 r. w sprawie C-355/95 P TWD przeciwko Komisji, Rec. s. I-2549, zwanym dalej „wyrokiem w sprawie Deggendorf", pkt 25, 26, nic nie stoi na przeszkodzie, by przyznanie spornej pomocy zostało zawieszone do czasu odzyskania pomocy 44f (motywy 44–50 zaskarżonej decyzji).

11 Po piąte, Komisja bada plan restrukturyzacji i dochodzi do wniosku, że pozwala on na przywrócenie długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa do utrzymania się na rynku. W tych ramach, z jednej strony, podnosi między innymi, że obroty FagorBrandt wzrosły w 2007 r. nie o 20%, jak przewidywała ta spółka w swoim planie restrukturyzacji, lecz o 16%. Z drugiej strony, w odniesieniu do okoliczności, że plan restrukturyzacji nie wskazywał, jak FagorBrandt zamierza poradzić sobie ze zwrotem włoskiej

pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, Komisja zauważa, że władze francuskie wyjaśniły, iż zwrot tej pomocy nie będzie miał wpływu na sytuację finansową grupy, podnosząc zasadniczo, że zwrot tej pomocy nie powinien prawdopodobnie przekroczyć miliona euro. Komisja, odrzucając argumenty wysunięte w trakcie postępowania administracyjnego przez drugi podmiot składający do niej skargę, uważa w tym względzie, że dodatkowe środki wyrównawcze zaproponowane przez Republikę Francuską po wydaniu decyzji o wszczęciu postępowania nie przeszkodzą w przywróceniu zdolności FagorBrandt do utrzymania się na rynku, nawet jeśli wspomniane środki osłabią to przedsiębiorstwo (motywy 51–71 zaskarżonej decyzji).

12 Po szóste, Komisja podnosi zasadniczo, że choć sporna pomoc powoduje zakłócenie konkurencji, różne czynniki ograniczają negatywne skutki tego zakłócenia. Przede wszystkim FagorBrandt ma co najwyżej udział w rynku wynoszący 5% w Europie. Łączne udziały w rynku należące do Fagor i FagorBrandt wynoszą maksymalnie 8% w Europie. Co więcej, czterech z jej konkurentów ma udziały w rynku w wysokości 10% lub więcej. Co więcej, sporna pomoc stanowi mniej niż 4% europejskich obrotów FagorBrandt. Ponadto, mając na uwadze okoliczność, że sporna pomoc ma niekorzystne skutki dla warunków wymiany między państwami członkowskimi, konieczne są rzeczywiste, zauważalne, ale jednocześnie ograniczone środki wyrównawcze. W tym względzie Komisja uważa, że środki polegające na zamknięciu dwóch zakładów położonych we Francji nie mogą zostać uznane za środki wyrównawcze. Natomiast zbycie przez FagorBrandt jej spółki zależnej Brandt Components w marcu 2004 r. może być – zdaniem Komisji – uznawane za środek wyrównawczy. Niemniej jednak z tego względu, że ten jeden środek należy uznać za niewystarczający, Komisja wskazuje, iż konieczne jest zbadanie dodatkowych środków wyrównawczych zaproponowanych przez władze francuskie. Stoi ona na stanowisku, że należy dać pierwszeństwo środkowi polegającemu na wstrzymaniu wprowadzania do obrotu przez okres pięciu lat produktów do chłodzenia i do gotowania oraz zmywarek do naczyń marki Vedette przed środkiem polegającym na zbyciu tej marki. Wyciąga ona w tym względzie wniosek, że wstrzymanie wprowadzania do obrotu przez okres pięciu lat wspomnianych produktów i zbycie jej spółki zależnej Brandt Components umożliwią uniknięcie nadmiernego zakłócania konkurencji w rozumieniu pkt 38–40 wytycznych (motywy 72–95 zaskarżonej decyzji).

13 Po siódme, w odniesieniu do obowiązku ograniczenia do ścisłego minimum kwoty i intensywności pomocy na podstawie pkt 43–45 wytycznych Komisja przypomina, że w motywie 44 decyzji o wszczęciu postępowania wyraziła dwie wątpliwości w tym względzie. Władze francuskie rozwiały te wątpliwości w swoich uwagach przedłożonych w odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania. Z jednej strony, wkład własny beneficjenta spornej pomocy składał się z pożyczek bankowych zaciągniętych na rynku w wysokości między 30 a 35 mln EUR i zabezpieczonych zapasami produktów gotowych. Z drugiej strony, zwrot pomocy 44f, który wynosił między 25 a 30 mln EUR wraz z odsetkami, został ujęty w planie restrukturyzacji. Nawet jeśli zwrot pomocy z odsetkami zostałby włączony jako koszt restrukturyzacji, nie spowodowałoby to zmniejszenia wkładu własnego beneficjenta poniżej progu 50% wymaganego w pkt 44 wytycznych. Komisja uważa także, że po przyznaniu spornej pomocy i po zakończeniu restrukturyzacji grupa będzie nadal zadłużona w znaczącym zakresie (motywy 96–104 zaskarżonej decyzji).

14 W siódmej części zaskarżonej decyzji zatytułowanej „Wniosek” Komisja stwierdza, że sporną pomoc można uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem pod pewnymi warunkami.

15 Sentencja zaskarżonej decyzji ma następujące brzmienie:

„Artykuł 1

Pomoc w wysokości 31 mln EUR, której Francja zamierza udzielić na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt, jest zgodna ze wspólnym rynkiem na warunkach określonych w art. 2.

Artykuł 2

1. Władze francuskie są zobowiązane wstrzymać wypłatę na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt pomocy, o której mowa w art. 1 niniejszej decyzji, do chwili skutecznego odzyskania od spółki FagorBrandt pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, o której mowa w decyzji 2004/343/WE.

2. Plan restrukturyzacji spółki FagorBrandt, o którym Francja powiadomiła Komisję dnia 6 sierpnia 200[7] r. […], zostaje wykonany w całości.

3. Spółka FagorBrandt wstrzymuje wprowadzanie do obrotu produktów do chłodzenia, gotowania i zmywarek do naczyń marki Vedette na okres pięciu lat, który musi rozpocząć się najpóźniej siedem miesięcy od dnia notyfikacji niniejszej decyzji.

4. W celu zapewnienia monitorowania warunków określonych w ust. 1–3 niniejszego artykułu Francja poinformuje Komisję, za pomocą rocznych sprawozdań, o stanie zaawansowania restrukturyzacji spółki FagorBrandt, o odzyskaniu pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, o którym mowa w ust. 1, o wypłacie pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem i o wdrożeniu środków wyrównawczych.

Artykuł 3

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Francja poinformuje Komisję o środkach, które zostały podjęte w celu zastosowania się do niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej”.

Przebieg postępowania i żądania stron

16 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 24 marca 2009 r. skarżące wniosły skargi o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji, odpowiednio, w sprawach T-115/09 i T-116/09.

17 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 30 czerwca 2009 r. skarżące wniosły o nakazanie Komisji, w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem, by przedłożyła dziewięć dokumentów lub kategorie dokumentów, do których instytucja ta odwołuje się w swoich odpowiedziach na skargę w sprawach T-115/09 i T-116/09.

18 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 9 lipca 2009 r. Republika Francuska i FagorBrandt wniosły o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów po stronie Komisji w sprawach T-115/09 i T-116/09.

19 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 27 lipca 2009 r. Komisja przedstawiła swoje uwagi w przedmiocie wniosków skarżących o przedstawienie dokumentów, wspomnianych w pkt 17 powyżej, i sprzeciwiła się tym wnioskom.

20 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 24 sierpnia 2009 r. w swoich uwagach w przedmiocie wniosków o wstąpienie do sprawy w charakterze interwenientów wspomnianych w pkt 18 powyżej Electrolux wniósł do Sądu o zachowanie poufności w stosunku do FagorBrandt i Republiki Francuskiej wobec pewnych informacji wyrażonych liczbowo figurujących w załączniku 15 do jej skargi w zakresie, w jakim chodzi zasadniczo o informacje niepubliczne mające dla niej znaczenie strategiczne.

21 Postanowieniami z dnia 22 września 2009 r. prezes drugiej izby Sądu uwzględnił wnioski o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów złożone przez Republikę Francuską i FagorBrandt w sprawach T-115/09 i T-116/09. W owych postanowieniach orzeczono, że z uwagi na to, iż wnioski te zostały złożone po upływie sześciotygodniowego terminu określonego w art. 115 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem, Republice Francuskiej i FagorBrandt przysługują prawa wskazane w art. 116 § 6 tego regulaminu.

22 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 30 września 2009 r. FagorBrandt wniosła do Sądu o umożliwienie dostępu do akt w sprawach T-115/09 i T-116/09 i o otrzymanie kopii lub wyciągów z dokumentów znajdujących się w tych aktach, z wyjątkiem tych, które zostały objęte poufnością.

23 Postanowieniem z dnia 7 października 2009 r. prezes drugiej izby Sądu postanowił nie uwzględnić wniosków wymienionych w pkt 22 powyżej zgodnie z art. 116 § 6 regulaminu postępowania przed Sądem.

24 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 1 czerwca 2010 r. skarżące przedstawiły nową okoliczność faktyczną w postaci komunikatu prasowego Komisji z dnia 5 maja 2010 r., w którym instytucja ta wskazała między innymi, że nie otrzymała „wystarczających dowodów" pozwalających jej na wyciągnięcie wniosku, że FagorBrandt zwróciła na ten dzień pomoc 44f. Komisja przedstawiła swoje uwagi w przedmiocie wspomnianego pisma w dniu 22 czerwca 2010 r.

25 Ze względu na zmianę składu izb Sądu sędzia sprawozdawca został przydzielony do czwartej izby, której w związku z tym przydzielono niniejszą sprawę.

26 Po wysłuchaniu stron postanowieniem prezesa czwartej izby Sądu z dnia 5 maja 2011 r. sprawy T-115/09 i T-116/09 zostały połączone dla celów procedury ustnej i wydania wyroku zgodnie z art. 50 regulaminu postępowania. Z drugiej strony uwzględniono wniosek o zachowanie poufności niektórych dokumentów złożony przez Electroluxa w stosunku do Whirlpoola.

27 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (czwarta izba) zdecydował o otwarciu procedury ustnej oraz w ramach środków organizacji postępowania, przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania, zadał stronom pytania na piśmie oraz wezwał Komisję do przedstawienia pewnych dokumentów. Strony zastosowały się do tych żądań w wyznaczonym terminie.

28 Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2011 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.

29 Skarżące wnoszą do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

30 Komisja, popierana przez Republikę Francuską i FagorBrandt, wnosi do Sądu o:

— oddalenie skarg jako bezzasadnych;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

31 Na poparcie swoich skarg skarżące podnoszą dwa zarzuty.

32 W zarzucie pierwszym skarżące twierdzą zasadniczo, że w niniejszym przypadku nie są spełnione warunki, aby pomoc na restrukturyzację mogła zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem. Dzielą one ten zarzut na osiem części. Ich zdaniem nie są przestrzegane: po pierwsze, zasada „pierwszy i ostatni raz" przewidziana w pkt 5 i 72–77 wytycznych, zgodnie z którą zasadniczo pomoc na restrukturyzację nie może zostać przyznana w ciągu dziesięciu lat następujących po przyznaniu takiej pomocy; po drugie, warunek, zgodnie z którym w myśl pkt 8 wytycznych pomoc na restrukturyzację nie może służyć sztucznemu utrzymywaniu przy życiu przedsiębiorstw w sektorze, w którym występuje strukturalna nadprodukcja; po trzecie, warunek przewidziany w pkt 23 wytycznych, zgodnie z którym w ramach badania przyznania pomocy na restrukturyzację Komisja powinna uwzględnić poprzednią pomoc przyznaną bezprawnie i nieodzyskaną; po czwarte, warunek przewidziany w pkt 33 wytycznych, zgodnie z którym beneficjent pomocy na restrukturyzację musi być przedsiębiorstwem zagrożonym; po piąte, warunek przedstawiony w pkt 12 wytycznych, zgodnie z którym beneficjent pomocy nie może być przedsiębiorstwem nowo utworzonym; po szóste, warunek, zgodnie z którym w myśl pkt 34 i 35 wytycznych plan restrukturyzacji musi umożliwiać przywrócenie długoterminowej zdolności beneficjenta pomocy do utrzymania się na rynku; po siódme, warunek przewidziany w pkt 38–40 wytycznych, zgodnie z którym środki wyrównawcze muszą być proporcjonalne do zakłócenia konkurencji spowodowanego sporną pomocą; po ósme, warunek przewidziany w pkt 43 wytycznych zgodnie z którym pomoc na restrukturyzację musi być ograniczona do ścisłego minimum i wniesiony musi być rzeczywisty wkład grupy, do której należy FagorBrandt.

33 W zarzucie drugim skarżące utrzymują zasadniczo, że w zaskarżonej decyzji Komisja naruszyła pod wieloma względami ciążący na niej obowiązek uzasadnienia przewidziany w art. 253 WE. Dzielą one ten zarzut na trzy części. Po pierwsze, zdaniem Electroluxa Komisja nie rozpatrzyła kwestii istnienia strukturalnej nadprodukcji na rynku, chociaż Electrolux poinformował ją w trakcie postępowania administracyjnego o istnieniu takiej nadprodukcji. Natomiast w opinii Whirlpoola Komisja powinna była wskazać powody, dla których nie uznała za konieczne zmniejszenia zakłócenia konkurencji w innych państwach członkowskich niż Francja. Po drugie, skarżące uważają, że Komisja nie wskazała powodów, dla których uznała, że wkład grupy, do której należy FagorBrandt, był wystarczający, gdyż był on możliwie najwyższy. Po trzecie, stoją one na stanowisku, że Komisja powinna była wskazać w zaskarżonej decyzji powody, dla których nie było konieczne dokonanie oceny wpływu zwrotu pomocy 44f na przywrócenie długoterminowej zdolności FagorBrandt do utrzymania się na rynku.

34 Komisja, popierana przez Republikę Francuską i FagorBrandt, kwestionuje oba powyższe zarzuty.

35 Z jednej strony zdaniem Sądu wskazane jest zwrócenie uwagi na to, iż pewne jest, że – jak Komisja uznała w motywie 36 zaskarżonej decyzji – zgodność pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem należy zbadać w świetle art. 87 ust. 3 lit. c) WE. W tym względzie Sąd przypomni tytułem wstępu ramy prawne dotyczące uznania przysługującego Komisji w zakresie badania zgodności pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem oraz uprawnień kontrolnych Sądu w tej dziedzinie. Z drugiej strony Sąd rozpocznie badanie zarzutów wysuniętych przez skarżące od siódmej części zarzutu pierwszego.

W przedmiocie właściwych ram prawnych dotyczących kontroli przyznawania pomocy na restrukturyzację

36 Po pierwsze, zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. c) WE pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia ona warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem.

37 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przy stosowaniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE Komisji przysługuje szeroki zakres uznania, zaś korzystanie z niego wiąże się ze złożonymi ocenami ekonomicznymi i społecznymi, które powinny być dokonywane w kontekście wspólnotowym (wyroki Trybunału: z dnia

24 lutego 1987 r. w sprawie 310/85 Deufil przeciwko Komisji, Rec. s. 901, pkt 18; z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-372/97 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-3679, pkt 83; wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawie T-349/03 Corsica Ferries France przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. II-2197, pkt 137).

38 Ponadto Komisja może narzucić sobie sposób wykonywania przysługującego jej uznania, wydając takie akty jak wytyczne w sprawie zagrożonych przedsiębiorstw, o ile akty te zawierają reguły wskazujące kierunek postępowania tej instytucji oraz nie odbiegają od norm traktatu (zob. wyrok Sądu z dnia 30 stycznia 2002 r. w sprawie T-35/99 Keller i Keller Meccanica przeciwko Komisji, Rec. s. II-261, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).

39 W tych ramach w odniesieniu do pojęcia pomocy na restrukturyzację należy zauważyć, że z pkt 16 i 17 wytycznych wynika zasadniczo, iż Komisja uważa, że taka pomoc ma na celu przywrócenie długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa do utrzymania się na rynku w odróżnieniu od pomocy w celu ratowania, która polega na czasowym wsparciu i służy wprowadzeniu w życie natychmiastowych środków.

40 Po drugie, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że sprawowana przez sąd kontrola korzystania z uznania, które przysługuje Komisji przy stosowaniu art. 87 ust. 3 lit. c) WE, ogranicza się do weryfikacji poszanowania reguł proceduralnych i reguł dotyczących obowiązku uzasadnienia oraz do kontroli prawidłowości ustaleń faktycznych i braku: naruszenia prawa, oczywistego błędu w ocenie okoliczności faktycznych bądź nadużycia władzy (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 13 lutego 2003 r. w sprawie C-409/00 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. s. I-1487, pkt 93; ww. w pkt 37 wyrok w sprawie Corsica Ferries France przeciwko Komisji, pkt 138 i przytoczone tam orzecznictwo). Natomiast do Sądu nie należy zastąpienie własną oceną ekonomiczną oceny dokonanej przez autora decyzji (wyroki Sądu z dnia 25 czerwca 1998 r. w sprawach połączonych T-371/94 i T-394/94 British Airways i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-2405, pkt 79; ww. w pkt 37 wyrok w sprawie Corsica Ferries France przeciwko Komisji, pkt 138).

41 Ponadto Sąd powinien także sprawdzić, czy przestrzegano wymogów, które Komisja sama sobie narzuciła w powyższych wytycznych (zob. podobnie ww. w pkt 38 wyrok w sprawie Keller i Keller Meccanica przeciwko Komisji, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 Natomiast do sądu Unii nie należy zastąpienie Komisji w przeprowadzeniu badania, do którego ona sama nigdy nie przystąpiła, i snucie przypuszczeń co do wniosków, do których doszłaby ona w wyniku tego badania (wyrok Sądu z dnia 1 lipca 2008 r. w sprawie T-266/02 Deutsche Post przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. II-1233, pkt 95; zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 16 września 2004 r. w sprawie T-274/01 Valmont przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. II-3145, pkt 136).

43 Skargi będące przedmiotem niniejszego postępowania należy rozpatrywać właśnie w świetle powyższych zasad.

W przedmiocie siódmej części zarzutu pierwszego, opartej na naruszeniu pkt 38–40 wytycznych dotyczących okoliczności, że przyjęte środki wyrównawcze nie są proporcjonalne do zakłócenia konkurencji spowodowanego sporną pomocą

44 W odniesieniu do przyjęcia środków wyrównawczych w ramach przyznania pomocy na restrukturyzację należy zauważyć, że pkt 38–40 wytycznych dotyczą „unikania nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji". W świetle tych postanowień i jak przypomina Komisja także w swoich pismach procesowych, w pierwszej kolejności, środki wyrównawcze powinny być przyjęte w celu ograniczenia negatywnych skutków przyznania pomocy na restrukturyzację dla konkurencji i wymiany handlowej (pkt 38 wytycznych). W drugiej kolejności środki te muszą być „stosowne", co oznacza, że nie mogą one prowadzić do pogorszenia struktury rynku (pkt 39 wytycznych). W trzeciej kolejności muszą być

one „proporcjonalne” do zakłócających skutków pomocy. W tym względzie powinny one, po pierwsze, zostać wprowadzone na rynku lub rynkach, na których dane przedsiębiorstwo będzie miało znaczącą pozycję po restrukturyzacji. Po drugie, o ile środki te mogą zostać wprowadzone przed przyznaniem lub po przyznaniu pomocy, o tyle w każdym wypadku muszą one stanowić integralną część planu restrukturyzacji. Po trzecie, nie mogą one polegać na samym odpisaniu kwot jako straty lub zamknięciu działalności przynoszącej straty, gdyż nie prowadzą one do obniżenia zdolności produkcyjnych lub obecności danego przedsiębiorstwa na rynku (pkt 40 wytycznych).

45 Skarżące zauważają, że zgodnie z pkt 38 i 40 wytycznych środki wyrównawcze powinny zasadniczo, z jednej strony, być proporcjonalne do zakłócających skutków pomocy na restrukturyzację, z drugiej strony zaś powinny być one wprowadzone na rynku lub rynkach, na których przedsiębiorstwo będzie miało znaczącą pozycję po restrukturyzacji. Wysuwają one trzy zasadnicze zastrzeżenia w tym względzie. W pierwszym zastrzeżeniu utrzymują, że środki wyrównawcze przyjęte przez Komisję są niewystarczające w świetle znaczącej pozycji, jaką FagorBrandt zajmuje na rynku. W drugim zastrzeżeniu twierdzą, że zbycie Brandt Components nie stanowi stosownego środka wyrównawczego. W trzecim zastrzeżeniu utrzymują, że wstrzymanie wprowadzania do obrotu lodówek, kuchenek i zmywarek do naczyń marki Vedette przez okres pięciu lat nie jest proporcjonalnym środkiem wyrównawczym, zważywszy na skutki zakłócenia konkurencji wywołane przez sporną pomoc.

46 Komisja kwestionuje każde z trzech powyższych zastrzeżeń.

47 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że wskazawszy w motywach 80 i 81 zaskarżonej decyzji, iż działania polegające na zamknięciu dwóch zakładów FagorBrandt nie stanowią środków wyrównawczych, ponieważ polegały one na zamknięciu działalności przynoszącej straty, w odniesieniu do zbycia Brandt Components Komisja uznała w motywach 82 i 83 zaskarżonej decyzji, co następuje:

„(82) W marcu 2004 r. przedsiębiorstwo zbyło natomiast spółkę zależną Brandt Components (zakład w Nevers) austriackiej grupie ATB za kwotę [2–5] mln EUR. Nie mamy tu do czynienia z sumą odpisaną jako strata […] ani z zamknięciem działalności. […] przepis pkt 40 wytycznych […] nie wyklucza więc tego środka. W ramach działalności, która była przedmiotem zbycia w marcu 2004 r. […], w 2003 r. uzyskano obroty w wysokości [25–45] mln EUR – czyli równowartość [2–5]% obrotów przedsiębiorstwa za 2003 r. – i zatrudniano [250–500] pracowników, co stanowi równowartość [5–10]% pracowników przedsiębiorstwa. Działalność ta związana była z projektowaniem, rozwojem, produkcją i wprowadzaniem do obrotu silników elektrycznych do pralek. Zbycie doprowadziło więc do zmniejszenia obecności przedsiębiorstwa na rynku podzespołów do pralek.

(83) Uznając, że środek ten stanowi środek wyrównawczy, Komisja uważa jednocześnie, że on sam nie może zrównoważyć opisanych powyżej negatywnych skutków [spornej] pomocy. Komisja zauważa w szczególności, że środek ten nie zmniejsza obecności spółki FagorBrandt na rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego […], który jest głównym rynkiem, na którym spółka FagorBrandt pozostanie obecna”.

48 Przypis 32 do zaskarżonej decyzji, do którego odsyła się w motywie 83 powyższej decyzji, brzmi następująco:

„Władze francuskie wskazują, że działalność Brandt Components umożliwiała przedsiębiorstwu wykorzystanie silnej integracji produkcji pralek ładowanych od góry, która od dawna jest mocną stroną grupy FagorBrandt. Według władz francuskich ten rodzaj integracji jest szczególnie pożądany w przypadku nowatorskich produktów lub produktów wymagających szczególnego know-how oraz jest praktykowany przez duże podmioty sektora (na przykład BSH lub Miele). Komisja zauważa jednak, że poza powyższymi stwierdzeniami władze francuskie nie dostarczyły informacji pozwalających jej na bezsporne stwierdzenie – a tym bardziej na ilościowe określenie tego skutku – że zbycie Brandt Components zmniejszy możliwości FagorBrandt w zakresie rozwoju produkcji konkurencyjnych pralek

i zmniejszy tym samym obecność spółki FagorBrandt na rynku pralek. Komisja nie może więc uznać, że zbycie Brandt Components ma rzeczywisty skutek dla rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego".

49 Z jednej strony z motywów 82 i 83 zaskarżonej decyzji oraz z przypisu 32 do tej decyzji wynika zatem, iż Komisja uznała, że zbycie Brandt Components może zostać uznane za środek wyrównawczy, ponieważ nie mamy do czynienia ze zwykłą „sumą odpisaną jako strata" ani z „zamknięciem działalności" oraz że „doprowadziło [to] do zmniejszenia obecności przedsiębiorstwa na rynku podzespołów do pralek". Z drugiej strony Komisja uznała jednak, że ten środek nie zmniejsza obecności FagorBrandt na głównym rynku, na którym działa to przedsiębiorstwo, to jest na rynku dużych urządzeń gospodarstwa domowego, w związku z czym ten środek jest sam w sobie niewystarczający do ograniczenia zakłócenia konkurencji wynikającego z przyznania spornej pomocy.

50 W świetle stwierdzeń poczynionych w pkt 47–49 powyżej Sąd uważa za wskazane zbadanie najpierw drugiego zastrzeżenia skarżących, zgodnie z którym Komisja błędnie uznała, że zbycie Brandt Components stanowi stosowny środek wyrównawczy.

51 Po pierwsze, pewne jest, że zbycie Brandt Components nastąpiło w marcu 2004 r. i że Republika Francuska zgłosiła Komisji sporną pomoc w dniu 6 sierpnia 2007 r., czyli niemal trzy i pół roku po tym zbyciu. W tym względzie można zatem zauważyć, że nawet jeśli – jak zaznacza Komisja – Republika Francuska uważała, że zbycie Brandt Components stanowiło integralną część planu restrukturyzacji, który zgłosiła ona Komisji, środek ten w momencie jego przyjęcia w marcu 2004 r. – jak podnoszą skarżące – nie miał na celu i nie mógł skutkować zmniejszeniem zakłóceń konkurencji wywołanych przyznaniem pomocy przewidzianej przez Republikę Francuską w jej zgłoszeniu z dnia 6 sierpnia 2007 r.

52 W tym względzie należy oddalić jako bezzasadny argument Komisji, popieranej przez FagorBrandt, jakoby z ww. w pkt 37 wyroku w sprawie Corsica Ferries France przeciwko Komisji, pkt 225 wynikało, że środek wyrównawczy może zostać przyjęty przed wprowadzeniem w życie planu restrukturyzacji. Jak słusznie bowiem zauważają skarżące, Sąd, uznając w owym wyroku, że środek wyrównawczy może zostać przyjęty przed wprowadzeniem w życie planu restrukturyzacji, uwzględnił szczególne okoliczności, w jakich postanowiono o spornym środku około miesiąc przed przyjęciem wspomnianego planu restrukturyzacji oraz fakt, że ten środek został wprowadzony w życie niemal miesiąc po tym, jak ten plan został zgłoszony Komisji. Okoliczności w sprawie, która doprowadziła do wydania przytoczonego powyżej wyroku, nie są zatem porównywalne z okolicznościami niniejszej sprawy, w której zbycie Brandt Components nastąpiło niemal trzy i pół roku przed tym, jak pomoc na restrukturyzację oraz plan restrukturyzacji FagorBrandt zostały zgłoszone Komisji.

53 Po drugie, choć nie jest kwestionowane to, że – jak Komisja podniosła w motywie 82 zaskarżonej decyzji – zbycie Brandt Components doprowadziło do zmniejszenia obecności FagorBrandt na rynku podzespołów do pralek, to należy jednak zwrócić uwagę, że żadna strona nie twierdziła ani nie wykazała w trakcie postępowania administracyjnego lub przed Sądem, że owo zbycie prowadziło do zmniejszenia, choćby w znikomy sposób, niekorzystnych skutków wynikających ze spornej pomocy dla konkurencji na głównym rynku, na którym działa FagorBrandt. Przeciwnie – jak wynika wyraźnie z motywu 83 i przypisu 32 do zaskarżonej decyzji (zob. pkt 47, 48 powyżej), Komisja wykluczyła, że zbycie Brandt Components miało „rzeczywisty skutek" na rynku pralek stanowiącym część sektora dużych urządzeń gospodarstwa domowego, który to rynek jest – zdaniem Komisji – „głównym rynkiem" działalności FagorBrandt.

54 Po trzecie, wbrew temu, co uznała Komisja w motywie 82 zaskarżonej decyzji, okoliczność, że zbycie Brandt Components nie stanowiło ani zwykłej sumy odpisanej jako strata, ani zamknięcia działalności, nie oznacza, że mamy koniecznie do czynienia ze środkiem wyrównawczym mogącym zmniejszyć negatywne skutki dla konkurencji wywołane przyznaniem spornej pomocy. Jako że – jak stwierdzono

w pkt 52 i 53 powyżej – wspomniany środek nie miał bowiem na celu i w każdym razie nie skutkował ograniczeniem negatywnych skutków przyznania spornej pomocy dla wymiany handlowej i konkurencji, nie mógł on zostać zasadnie zakwalifikowany jako środek wyrównawczy.

55 W świetle rozważań przedstawionych w pkt 51–54 powyżej, należy stwierdzić, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając w motywie 83 zaskarżonej decyzji, że zbycie Brandt Components stanowi środek wyrównawczy w rozumieniu pkt 38–40 wytycznych. Należy zatem zbadać skutki takiego błędu dla zasadności analizy Komisji, zgodnie z którą środki wyrównawcze przyjęte w niniejszym przypadku umożliwiały zmniejszenie negatywnych skutków dla konkurencji wynikających z przyznania spornej pomocy.

56 Najpierw należy zwrócić uwagę, że w motywie 94 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, co następuje:

„Środki wyrównawcze polegają na wstrzymaniu wprowadzania do obrotu na okres pięciu lat niektórych produktów (do gotowania, chłodzenia i zmywarek do naczyń) marki Vedette […] oraz na zbyciu Brandt Components. Chodzi tu o rzeczywiste (tj. zauważalne), a jednocześnie ograniczone zmniejszenie obecności [FagorBrandt] na rynku. Zmniejszenie to jest więc proporcjonalne do zakresu zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, które przeanalizowano powyżej”.

57 Komisja podsumowuje swoją analizę w powyższej kwestii w motywie 95 zaskarżonej decyzji, wskazując, co następuje:

„Komisja uważa więc, że [te] środki [wyrównawcze] umożliwią uniknięcie nadmiernego zakłócania konkurencji w rozumieniu pkt 38–40 wytycznych […]”.

58 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, iż z tego względu, że – jak wskazano w pkt 53 powyżej – zbycie Brandt Components nie miało rzeczywistego skutku na głównym rynku, na którym działa FagorBrandt, wniosek Komisji, jakoby zasadniczo połączenie tego środka wyrównawczego ze środkiem polegającym na wstrzymaniu wprowadzania do obrotu niektórych z tych produktów przez okres pięciu lat pod marką Vedette umożliwiało ograniczenie w proporcjonalny sposób negatywnych skutków dla konkurencji wywołanych przyznaniem spornej pomocy, jest niechybnie błędny. Z jednej strony należy podkreślić w tym względzie, że Komisja ani nie zbadała, ani nie wykazała w zaskarżonej decyzji czy też nawet przed Sądem, że przyjęcie tego ostatniego środka wyrównawczego było samo w sobie wystarczające do zmniejszenia w proporcjonalny sposób negatywnych skutków dla konkurencji wynikających z przyznania spornej pomocy zgodnie z wymogami ustanowionymi w pkt 38–40 wytycznych. Z drugiej strony trzeba zauważyć, że w każdym wypadku zgodnie z orzecznictwem przedstawionym w pkt 42 powyżej do Sądu nie należy zastąpienie Komisji w przeprowadzeniu badania kwestii, czy ten środek wyrównawczy był sam w sobie wystarczający do zmniejszenia negatywnych skutków dla konkurencji wynikających z przyznania spornej pomocy i snucie przypuszczeń co do wniosków, do których doszłaby Komisja w wyniku tego badania.

59 W takich okolicznościach bez konieczności orzekania w przedmiocie pierwszego i trzeciego zastrzeżenia wysuniętego w ramach siódmej części zarzutu pierwszego należy uwzględnić drugie zastrzeżenie tejże części omawianego zarzutu, tak jak zostało ono podniesione przez skarżące, uznając, że zbycie Brandt Components nie stanowi stosownego środka wyrównawczego.

60 Bez uszczerbku dla powyższego wniosku Sąd uważa, że dla kompletności wywodu wskazane jest zbadanie także trzeciej części zarzutu pierwszego podniesionego przez skarżące.

W przedmiocie trzeciej części zarzutu pierwszego, opartej na nieuwzględnieniu wcześniej przyznanej i nieodzyskanej pomocy

61 W ramach trzeciej części zarzutu pierwszego skarżące wysuwają dwa główne zastrzeżenia dotyczące naruszenia pkt 23 wytycznych, który Komisja zastosowała, odwołując się do ww. w pkt 10 wyroku w sprawie Deggendorf. Twierdzą one, że Komisja nie zbadała skumulowanych skutków spornej pomocy, po pierwsze, z pomocą 44f i po drugie, z włoską pomocą niezgodną ze wspólnym rynkiem, jako że te dwa ostatnie rodzaje pomocy nie zostały jeszcze odzyskane.

62 Komisja kwestionuje oba powyższe zastrzeżenia.

63 Sąd zbada najpierw drugie zastrzeżenie skarżących, zgodnie z którym Komisja nie uwzględniła skumulowanych skutków spornej pomocy z włoską pomocą niezgodną ze wspólnym rynkiem.

64 Przede wszystkim należy przypomnieć, że w ww. w pkt 10 wyroku w sprawie Deggendorf Trybunał orzekł, że Komisja nie przekracza przysługującego jej uznania, gdy oceniając plan pomocy, której państwo członkowskie zamierza udzielić przedsiębiorstwu, wydaje decyzję uznającą tę pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem, ale pod warunkiem wcześniejszego zwrotu przez to przedsiębiorstwo pomocy przyznanej mu wcześniej niezgodnie z prawem, a to z powodu skumulowanych skutków danych działań pomocowych (zob. wyrok Sądu z dnia 8 września 2009 r. w sprawie T-303/05 AceaElectrabel przeciwko Komisji, niepublikowany w Zbiorze, pkt 166 i przytoczone tam orzecznictwo).

65 Następnie należy przypomnieć, że pkt 23 wytycznych, w którym Komisja odsyła do ww. w pkt 10 wyroku w sprawie Deggendorf w przypisie 14, brzmi następująco:

„Jeżeli uprzednio danemu przedsiębiorstwu zagrożonemu przyznano bezprawną pomoc i w odniesieniu do niej Komisja wydała negatywną decyzję wraz ze zleceniem windykacji [nakazem odzyskania], a windykacja [odzyskanie] nie miał[o] miejsca zgodnie z art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88 WE], ocena pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji, która ma być przyznana dla tego samego przedsiębiorstwa, uwzględnia, po pierwsze, skumulowane skutki poprzedniej pomocy i nowej pomocy, oraz, po drugie, fakt, iż poprzednia pomoc nie została zwrócona […]”.

66 Z jednej strony z ww. w pkt 10 wyroku w sprawie Deggendorf oraz z pkt 23 wytycznych wynika zatem, że w ramach badania zgodności pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem Komisja powinna co do zasady przeprowadzić badanie skumulowanych skutków tej pomocy z ewentualną poprzednią pomocą, która nie została jeszcze odzyskana. Takie badanie jest uzasadnione tym, że korzyści przysporzone w związku z przyznaniem poprzedniej pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, która nie została jeszcze odzyskana, nadal wywierają skutki na konkurencję.

67 Z drugiej strony, w przypadku gdy Komisja uzależnia przyznanie zamierzonej pomocy od wcześniejszego odzyskania poprzedniej pomocy lub wielu rodzajów poprzednio udzielonej pomocy, nie jest ona zobowiązana do przeprowadzenia badania skumulowanych skutków tych działań pomocowych dla konkurencji. Takie uzależnienie pozwala uniknąć tego, że korzyść przysporzona w wyniku zamierzonej pomocy skumuluje się z korzyścią przysporzoną w ramach poprzednio udzielonej pomocy, gdyż negatywne skutki dla konkurencji wynikające z przyznania poprzedniej pomocy zostaną uchylone poprzez odzyskanie kwoty tej pomocy wraz z odsetkami. Zgodnie bowiem z orzecznictwem odzyskanie pomocy wraz z odsetkami pozwala uchylić nienależną korzyść polegającą na niezapłaceniu odsetek, jakie beneficjent musiałby uiścić od danej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem, gdyby musiał pożyczyć tę kwotę na rynku w oczekiwaniu na decyzję Komisji, a także na polepszeniu jego sytuacji konkurencyjnej względem innych podmiotów na rynku w czasie utrzymywania się tej sytuacji bezprawności (wyrok Trybunału z dnia 12 lutego 2008 r. w sprawie C-199/06 CELF i ministre de la Culture et de la Communication, Zb. Orz. s. I-469, pkt 51).

68 W niniejszym przypadku należy zauważyć, że stwierdziwszy w motywie 48 zaskarżonej decyzji, iż „wydaje się, że nic nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu podejścia przyjętego w [wyroku w] sprawie Deggendorf, tj. uznania [spornej] pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem, pod warunkiem że jej wypłata zostanie zawieszona do czasu odzyskania pomocy 44f", Komisja uznała w motywie 50 tejże decyzji, co następuje:

„[…] w ramach analizy pomocy [na] restrukturyzac[ję] pkt 23 wytycznych […] nakłada na Komisję obowiązek »uwzględni[enia], po pierwsze, skumulowan[ych] skutk[ów] poprzedniej pomocy i nowej pomocy, oraz po drugie, fakt[u], iż poprzednia pomoc nie została zwrócona«. Jak wskazano w […] przypisie [14 do] wytycznych […], przepis ten opiera się na wyroku w sprawie Deggendorf […]. W niniejszym przypadku Francja zobowiązała się odzyskać pomoc 44f przed przystąpieniem do wypłacenia nowej pomocy. W niniejszej decyzji obowiązkiem Komisji na mocy [wyroku] w sprawie Deggendorf jest przekształcenie tego zobowiązania w warunek zgodności zgłoszonej pomocy ze wspólnym rynkiem. W ten sposób Komisja upewni się, że nie nastąpiła kumulacja wcześniejszej pomocy z nową pomocą i że wcześniejsza pomoc została zwrócona. Tym samym w dalszej ocenie nowej pomocy nie będzie już konieczne uwzględnienie skumulowanych skutków pomocy ani braku zwrotu pomocy".

69 W tych ramach w szczególności w odniesieniu do włoskiej pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, po pierwsze, należy zauważyć, że nie ulega wątpliwości, iż – jak wynika zasadniczo z motywu 61 zaskarżonej decyzji – włoska spółka zależna spółki FagorBrandt w dniu wydania zaskarżonej decyzji nadal była zobowiązana do spłaty części owej pomocy w wysokości mniejszej od 1 miliona EUR.

70 Po drugie, należy stwierdzić, że – jak wynika z motywu 50 zaskarżonej decyzji przytoczonego w pkt 68 powyżej – z jednej strony w odróżnieniu od pomocy 44f Komisja nie uzależniła w zaskarżonej decyzji przyznania spornej pomocy od uprzedniego zwrotu włoskiej pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem. Z drugiej strony z zaskarżonej decyzji wynika, że Komisja nie uwzględniła skumulowanych skutków dla konkurencji powyższej korzyści z korzyścią wynikającą z przyznania spornej pomocy. W ramach pkt „6.6 Unikanie nadmiernego zakłócania konkurencji" zaskarżonej decyzji i w szczególności w motywie 76 tej decyzji Komisja nie przeprowadziła bowiem żadnego innego badania poza badaniem elementów „mogą[cych] przyczynić się do ograniczania negatywnych skutków […] zakłócenia konkurencji" wywołanych przyznaniem samej spornej pomocy. Ponadto należy zauważyć, że środki wyrównawcze, którymi Komisja uwarunkowała zgodność spornej pomocy ze wspólnym rynkiem, jak wynika z motywu 94 zaskarżonej decyzji, pozostają w związku z zakłóceniem konkurencji wywołanym przyznaniem samej tej pomocy, przy czym nie zostały uwzględnione skumulowane skutki tej ostatniej pomocy z włoską pomocą niezgodną ze wspólnym rynkiem.

71 Ponieważ Komisja nie uzależniła przyznania spornej pomocy od odzyskania włoskiej pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, powinna ona zatem koniecznie zbadać skumulowane skutki obu tych działań pomocowych, czego nie uczyniła ona w niniejszym przypadku. Stwierdzenie to jest ważne, nawet gdyby przyjąć – jak Komisja uznała zasadniczo w motywie 31 decyzji o wszczęciu postępowania i utrzymywała to, podobnie jak Republika Francuska i FagorBrandt, na rozprawie – że należy uznać, iż na podstawie ww. w pkt 10 wyroku w sprawie Deggendorf nie miała ona możliwości uzależnienia przyznania spornej pomocy przez Republikę Francuską od uprzedniego odzyskania włoskiej pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem przez Republikę Włoską.

72 W świetle powyższych rozważań należy zatem stwierdzić, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie w ramach badania zakłócenia konkurencji przeprowadzonego przez nią w niniejszej sprawie.

73 Argumenty wysunięte w tym względzie przez Komisję oraz przez FagorBrandt i Republikę Francuską nie podważają powyższego wniosku.

74 Po pierwsze, należy oddalić jako nieistotny dla sprawy argument wysunięty przez Komisję w jej pismach procesowych i w odpowiedzi na pytania Sądu podczas rozprawy, zgodnie z którym to argumentem zbadała ona wpływ zwrotu spornej kwoty na możność przeprowadzenia restrukturyzacji. Okoliczność, że Komisja stwierdziła w motywie 61 zaskarżonej decyzji, iż zdaniem władz francuskich zwrot pomocy, o której mowa, nie powinien „mieć wpływu na sytuację finansową grupy", nie ma bowiem nic wspólnego z badaniem, które Komisja powinna była zresztą przeprowadzić w odniesieniu do skumulowanych skutków omawianych działań pomocowych dla konkurencji oraz dla środków wyrównawczych, które należało w związku z tym przyjąć, oraz pozostaje bez wpływu na to badanie.

75 Po drugie, argument Komisji przedstawiony w jej pismach procesowych, że „rzeczywisty skutek [włoskiej pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem] był znikomy", nie może uzasadniać nieuwzględnienia skumulowanych skutków spornej pomocy z włoską pomocą niezgodną ze wspólnym rynkiem.

76 Komisja dysponuje wprawdzie, jak wynika z orzecznictwa przedstawionego w pkt 37 powyżej, szerokim zakresem uznania w ramach badania zgodności pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem, ale fakt, że pozostała do zwrotu kwota wcześniejszej pomocy jest proporcjonalnie niewielka w stosunku do planowanej pomocy, nie zwalnia jej z obowiązku dokonania analizy skumulowanych skutków dwóch działań pomocowych dla konkurencji zgodnie z ww. w pkt 10 wyrokiem w sprawie Deggendorf. W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem przedstawionym w pkt 42 powyżej do Sądu nie należy przeprowadzenie takiego badania i snucie przypuszczeń co do wniosków, do których Komisja doszłaby w wyniku tego badania.

77 Należy zatem uwzględnić drugie zastrzeżenie wysunięte w ramach trzeciej części zarzutu pierwszego, przy czym nie ma konieczności badania pierwszego zastrzeżenia zgłoszonego w ramach tej części omawianego zarzutu.

78 Wobec powyższego należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji, przy czym nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie pozostałych sześciu części zarzutu pierwszego ani w przedmiocie zarzutu drugiego, a w szczególności w przedmiocie jego pierwszej części, zgodnie z którą zaskarżona decyzja nie zawiera uzasadnienia w odniesieniu do istnienia strukturalnej nadprodukcji na rynku (zob. pkt 33 powyżej).

W przedmiocie środków organizacji postępowania

79 Jak wskazano w pkt 17 i 19 powyżej, skarżące wniosły do Sądu o nakazanie Komisji, która się temu sprzeciwiła, by w ramach środków organizacji postępowania dostarczyła pewne dokumenty lub kategorie dokumentów.

80 Jako że należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji, jak ustalono w pkt 78 powyżej, bez konieczności badania zasadności wniosków o zastosowanie środków organizacji postępowania złożonych przez skarżące, nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie tych wniosków, które stały się bezprzedmiotowe.

W przedmiocie kosztów

81 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania przed Sądem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponadto zgodnie z art. 87 § 4 akapity pierwszy i trzeci regulaminu, z jednej strony, państwa członkowskie i instytucje, które wstąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty, a z drugiej strony, Sąd może postanowić, że interwenienci inni

niż państwa członkowskie, państwa będące stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), instytucje i Urząd Nadzoru Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) pokrywają własne koszty.

82 Ponieważ Komisja przegrała sprawę, zgodnie z żądaniami skarżących należy ją obciążyć jej własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez skarżące.

83 Republika Francuska i FagorBrandt, które nie złożyły uwag jako interwenienci, pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (czwarta izba)

orzeka, co następuje:

1) Stwierdza się nieważność decyzji Komisji 2009/485/WE z dnia 21 października 2008 r. w sprawie pomocy państwa C 44/07 (ex N 460/07), której Francja zamierza udzielić na rzecz przedsiębiorstwa FagorBrandt.

2) Komisja Europejska pokrywa, oprócz własnych kosztów, koszty poniesione przez Electrolux AB i Whirlpool Europe BV.

3) Republika Francuska i Fagor France SA ponoszą własne koszty.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 14 lutego 2012 r.

Podpisy